

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ

« 01 » 09 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА

для студентів

спеціальності

012 Дошкільна освіта

освітньої програми

Дошкільна освіта

освітньо-кваліфікаційного рівня

молодший спеціаліст

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0851/21
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 21 р.

Київ – 2021

Розробник:

Кошіль Оксана Петрівна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Кошіль Оксана Петрівна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від 25 серпня 2020 р. № 1

Голова циклової комісії Альона ДОЦЕНКО

Робочу програму перевірено

26 серпня 2020 р.

Заступник директор з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директор з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 2021/2022 н.р. (Доценко А.О. А.О.), «28» серпня 2021 р., протокол № 1

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	денна форма навчання			
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська			
Загальний обсяг кредитів/годин	7,5 /225			
Курс	2		3	
Семестр	III	IV	V	VI
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2	2	1
Обсяг кредитів	1,5	2,5	2	1,5
Обсяг годин, в тому числі:	45	75	62	45
Аудиторні	20	36	32	23
Модульний контроль	4	4	4	2
Семестровий контроль	-	-	-	-
Підготовка і складання підсумкового контролю	-	-	20	10
Самостійна робота	21	35	8	11
Форма семестрового контролю	-	-	-	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сприяти освоєнню студентами основ професійної діяльності вихователя, оволодіння майбутніми фахівцями системою теоретичних знань з педагогіки, практичними вміннями та навичками з організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти; сформувати фахові компетентності щодо навчання і виховання дітей дошкільного віку за лініями розвитку, визначеними Базовим компонентом дошкільної освіти в Україні.

Вивчення зазначеної навчальної дисципліни спрямоване на формування у студентів таких **компетентностей**:

- обізнаність з основними положеннями педагогіки;
- обізнаність з основними принципами і цінностями інклюзивної освіти;
- володіння базовими знаннями з педагогіки та вміння їх реалізувати;
- обізнаність з основними положеннями Базового компоненту дошкільної освіти, Дорожньої карти освітніх реформ на 2015-2025 рр., Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді;
- обізнаність з основними положеннями педагогів-класиків і сучасних педагогів щодо виховання й освіти дітей дошкільного віку;
- здатність створювати умови для збереження та зміцнення фізичного і психічного (інтелектуального й емоційного) здоров'я дітей дошкільного віку, формування оздоровчих умінь і навичок;
- обізнаність з типами та структурою занять, інших форм організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти;
- здатність планувати, організовувати і реалізовувати освітній процес в умовах закладу дошкільної освіти;
- готовність застосовувати сучасні методики і технології для забезпечення якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти;
- здатність і готовність до аналізу педагогічних явищ та процесів, пояснення їх сутності, аргументуючи власну точку зору з позиції науки, аналізу педагогічних ситуацій з погляду гуманістичної педагогіки, наукових підходів щодо вивчення розвитку особистості;
- здатність творчо й оперативно реалізовувати знання, фахові уміння й навички у професійній діяльності задля створення освітнього середовища закладу дошкільної освіти;
- готовність до особистісно-значущої позитивної мотивації професійно-педагогічної діяльності, творення власного педагогічного досвіду;
- здатність до розвитку у дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага);
- здатність до навчання дітей раннього і дошкільного віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки;
- здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку естетичного ставлення до довкілля, емоційного сприймання і переживання творів мистецтва;
- здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими потребами відповідно до їх можливостей.

3. Результати навчання за дисципліною

1. Розуміти значущість обраної професії.
2. Бути обізнаним щодо світоглядних позицій і переконань у пріоритетності завдань освіти в період дошкільного дитинства для формування особистості.
3. Інтерпретувати зміст і вимоги Базового компонента дошкільної освіти в Україні та чинних програм дошкільної освіти, рекомендованих МОН України та обирати відповідні методики для їх забезпечення.
4. Здатність реалізовувати освітні стандарти, впроваджувати інноваційні технології в освітній процес закладу дошкільної освіти.
5. Здатність застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології щодо організації та впровадження інклюзивної освіти в умовах ЗДО.
6. Володіти системою знань, фахових умінь і навичок з педагогіки та умінням їх творчо реалізовувати у професійній діяльності.
7. Володіти уміннями виховувати, навчати дитину дошкільного віку, забезпечувати її комфортне перебування в реаліях сучасного життя.
8. Застосовувати педагогічне та психологічне діагностування для створення освітніх програм та індивідуального освітнього маршруту дитини.
9. Володіти уміннями здійснювати психолого-педагогічний супровід дитини та сім'ї.
10. Здатність створювати сприятливі умови для взаємодії дітей з особливими освітніми потребами з усіма учасниками освітнього процесу в ЗДО.
11. Здатність до творчого вирішення професійно-практичних завдань.
12. Уміти брати відповідальність за власний вибір вирішення професійних завдань.
13. Здатність до постійного особистісного та професійного вдосконалення.

4. Структура навчальної дисципліни для II курсу

Таблиця 2

	Розподіл годин між видами робіт
--	---------------------------------

Назви змістових модулів і тем	Усього	Аудиторна:			
		Лекції	Семін.	Практ.	Сам.р.
Змістовий модуль 1. Загальні основи дошкільної педагогіки					
1. Дошкільна педагогіка як наука. Предмет дошкільної педагогіки	5	2			3
2. Зародження і розвиток дошкільного виховання в Україні й за кордоном	7	2	2		3
3. Дошкільні заклади в системі освіти. Мета і завдання виховання дітей дошкільного віку	7	2		2	3
4. Інклюзивна освіта: сутність, завдання. принципи	5	2			3
Модульний контроль	2				
Разом	26*	8	2	2	12
Змістовий модуль 2. Особливості розвитку і виховання дітей дошкільного віку					
5. Особливості психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами	5	2			3
6. Фізичний розвиток і фізичне виховання дітей дошкільного віку	5	2			3
7. Режим дня в закладі дошкільної освіти. Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей дошкільного віку	7	2		2	3
Модульний контроль	2				
Разом	19*	6	-	2	9
Разом за 3 семестр	45*	14	2	4	21
Змістовий модуль 3. Розумове виховання і освіта дітей дошкільного віку. Естетичне виховання дошкільників					
8. Розумовий розвиток і розумове виховання дітей дошкільного віку	10	4			6
9. Методи і форми організації навчання дітей дошкільного віку	12	2	2	2	6
10. Заняття як основна форма організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти	10	2		2	6
11. Естетичний розвиток та виховання. Завдання, засоби, методи естетичного виховання дітей дошкільного віку	12	4		2	6
Модульний контроль	2				
Разом	46*	12	2	6	24
Змістовий модуль 4. Моральне та трудове виховання дітей дошкільного віку					
12. Моральний розвиток і моральне виховання дітей дошкільного віку	13	4	2	2	5
13. Трудова діяльність дітей в закладі дошкільної освіти. Види та форми організації праці дітей дошкільного віку	14	4	2	2	6
Модульний контроль	2				
Разом	29*	8	4	4	11
Разом за 4 семестр	75*	20	6	10	35
Разом за навчальний рік	120*	34	8	14	56

*з урахуванням модульного контролю

Структура навчальної дисципліни для III курсу

Таблиця 3

	Розподіл годин між видами робіт
--	---------------------------------

Назви змістових модулів і тем	Усього	Аудиторна:				
		Лекції	Семін.	Практ.	Підг. і скл. підс.контр.	С.р.
Змістовий модуль 5. Роль гри та іграшки у житті дитини дошкільного віку						
14. Гра – провідний вид діяльності дитини дошкільного віку. Теорія гри	5	2			2	1
15. Види ігор для дітей дошкільного віку	7	2	2		2	1
16. Історія виникнення і розвитку української народної іграшки	5	2			2	1
17. Використання іграшки в освітньому процесі ЗДО	5	2			2	1
18. Організація предметно-ігрового середовища в умовах закладу дошкільної освіти	7	2		2	2	1
Модульний контроль	2					
Разом	31*	10	2	2	10	5
Змістовий модуль 6. Організація освітнього процесу в закладі дошкільної освіти						
19. Освітнє середовище як чинник розвитку особистості дитини дошкільного віку	6	2			3	1
20. Різноманітність форм організації освітньої діяльності у закладі дошкільної освіти	8,5	2	2		2	0,5
21. Характеристика методів і прийомів навчання дітей дошкільного віку	6,5	2	2		2	0,5
22. Особливості планування освітнього процесу	8	2		2	3	1
Модульний контроль	2					
Разом	31*	8	4	2	10	3
Разом за 5 семестр	60*	18	6	4	20	8
Змістовий модуль 7. Взаємодія сім'ї і закладу дошкільної освіти. Підготовка дитини до навчання у школі						
23. Взаємодія закладу дошкільної освіти й сім'ї щодо виховання дітей	8	2	2		2	2
24. Форми і методи співпраці закладу дошкільної освіти й сім'ї	8	2		2	2	2
25. Роль сім'ї у соціалізації дитини з особливими освітніми потребами	6	2			2	2
26. Готовність дитини дошкільного віку до навчання у школі	5	2			1	2
27. Наступність дошкільної та початкової освіти на засадах Концепції Нової української школи	4	2			1	1
28. Особливості педагогіки партнерства в інклюзивному освітньому середовищі ЗДО	6	2	2		1	1
29. Види психолого-педагогічних послуг для дітей з особливими освітніми потребами в ЗДО	6	2		2	1	1
Модульний контроль	2					
Разом	45*	14	4	4	10	11
Разом за 6 семестр	45*	14	4	4	10	11
Разом за навчальний рік	105*	32	10	8	30	19

* з урахуванням модульного контролю

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Загальні основи дошкільної педагогіки

Тема 1. Дошкільна педагогіка як наука. Предмет дошкільної педагогіки

Дошкільна педагогіка як галузь педагогічних знань. Огляд історії виникнення та становлення дошкільної педагогіки як науки. Предмет, об'єкт, завдання дошкільної педагогіки. Основні педагогічні категорії дошкільної педагогіки. Зв'язок дошкільної педагогіки з іншими науками. Актуальні проблеми дошкільної педагогіки.

Основні поняття теми: дошкільна педагогіка, система педагогічних наук, категорії дошкільної педагогіки (освіта, розвиток, виховання, навчання, освітній процес), освітнє середовище, етнопедагогіка, дитинознавство.

Основна література: 3, 5. *Додаткова література:* 1, 4.

Тема 2. Зародження і розвиток дошкільного виховання в Україні й за кордоном

Становлення і розвиток ідей дошкільної педагогіки. Прогресивні ідеї минулого та сьогодення у вітчизняній і зарубіжній педагогіці. Основні компоненти української етнопедагогіки.

Основні поняття теми: виховання, розвиток, дошкільна освіта, тенденції формування освітнього простору, законодавче забезпечення дошкільної освіти різних країн світу, дошкільні заклади США, дошкільна освіта Ізраїлю, Болгарії, Чехії.

Семінар 1. Розвиток суспільного дошкільного виховання в Україні й світі.

Основна література: 3, 5. *Додаткова література:* 1, 4, 5.

Тема 3. Дошкільні заклади в системі освіти.

Мета і завдання виховання дітей дошкільного віку

Типи закладів дошкільної освіти та їхні функції. Класифікація типів закладів дошкільної освіти. Класифікація типів груп в закладах дошкільної освіти. Програми виховання та навчання дітей дошкільного віку: державні, альтернативні, регіональні, авторські. Мета і завдання виховання дітей дошкільного віку в дошкільних закладах різного типу.

Основні поняття теми: заклад дошкільної освіти, освітні програми, мета виховання, завдання виховання, самопізнання, самовдосконалення, гармонійний розвиток, концепція дошкільного виховання.

Практичне заняття 1. Ознайомлення з освітніми програмами для дітей дошкільного віку та порівняльний аналіз основних освітніх програм («Дитина», «Українське дошкілля», «Я у світі», «Впевнений старт»).

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 5, 8, 10, 11, 12.

Тема 4. Інклюзивна освіта: сутність, завдання, принципи

Сутність і зміст поняття «інклюзивна освіта». Поняття «особливі освітні потреби». Особа з особливими освітніми потребами як суб'єкт інклюзивної освіти. Аналіз змісту понять «виключення», «сегрегація», «інтеграція». Завдання та принципи інклюзивної освіти. Концепції інклюзивної освіти у документах ЮНЕСКО, Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ).

Основні поняття теми: інклюзивна освіта, особливі освітні потреби, виключення, сегрегація, інтеграція, принципи інклюзивної освіти, завдання інклюзивної освіти, нормативно-правове забезпечення інклюзивної освіти.

Основна література: 1, 4. *Додаткова література:* 5, 9.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Особливості розвитку і виховання дітей дошкільного віку

Тема 5. Особливості психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами

Основні етапи розвитку дитини. Особливості періоду раннього дитинства: швидкий темп розвитку, тісна взаємозалежність фізичного і психічного розвитку. Зовнішні (екзогенні) та внутрішні (ендогенні) чинники відхилення у здоров'ї. Зміни та модифікації у вікових періодах розвитку: еволюційні, революційні, ситуаційні. Категорії дітей з особливими освітніми потребами та їхня характеристика. Організація перших днів перебування дитини з особливими освітніми потребами у закладі дошкільної освіти, робота з батьками.

Основні поняття теми: психічний розвиток дитини, психофізичний розвиток дитини, дитина з особливими освітніми потребами, порушення функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

Основна література: 1, 4. *Додаткова література:* 5, 9.

Тема 6. Фізичний розвиток і фізичне виховання дітей дошкільного віку

Поняття: «фізичне виховання», «фізичний розвиток». Мета і завдання фізичного виховання дітей дошкільного віку. Характеристика основних засобів фізичного виховання дошкільників. Поняття про руховий режим та засоби його здійснення. Роль вихователя в організації фізичного виховання дітей. Спільна робота сім'ї та закладу дошкільної освіти з фізичного виховання дітей.

Основні поняття теми: фізичний розвиток, фізичне виховання, антропометричні дані, біометричні дані, реактивність організму, теорія фізичного виховання, засоби фізичного виховання, гігієнічні умови, загартовування, фізичні вправи, гімнастика.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 2, 8, 10, 11, 12.

Тема 7. Режим дня в закладі дошкільної освіти.

Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей дошкільного віку

Сутність поняття «режим дня». Значення режиму дня в житті дитини дошкільного віку. Активна рухова діяльність. Комплекс засобів фізичної культури. Рухливі ігри. Норми фізичного розвитку дітей. Значення гігієнічних процедур в житті дитини. Формування здорового способу життя дітей дошкільного віку. Валеологічне виховання у закладі дошкільної освіти. Єдність вимог до гігієни дитини у закладі дошкільної освіти та сім'ї.

Основні поняття теми: режим дня, рухова діяльність, фізичний розвиток, фізичне виховання, культурно-гігієнічні навички, гігієнічні процедури, здоровий спосіб життя, валеологічна культура, гігієнічні процедури.

Практичне заняття 2. Моделювання конспектів проведення режимних процесів у I-у та II гу пол. дня в різних вікових групах ЗДО.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 2, 5, 8.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

Розумове виховання і освіта дітей дошкільного віку.

Естетичне виховання дошкільників

Тема 8. Розумовий розвиток і розумове виховання дітей дошкільного віку

Необхідність розумового розвитку дітей дошкільного віку. Розумове виховання і розумовий розвиток. Розвиток теорії розумового виховання дітей. Народна педагогіка про розумове виховання. Розумове виховання дітей в працях українських та зарубіжних педагогів. Сучасні дослідження про розумове виховання та розумовий розвиток дітей дошкільного віку. Завдання, зміст, засоби розумового виховання дітей. Сенсорне виховання як основа розумового розвитку дітей. Завдання, зміст, засоби та методи сенсорного виховання дітей дошкільного віку.

Основні поняття теми: розумовий розвиток, розумове виховання, допитливість, пізнавальний інтерес, пізнавальна діяльність, кмітливість, спостережливість, критичність, вдумливість, сенсорне виховання, сенсорний розвиток, сенсорний еталон, система перспективних дій.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 1, 3, 8.

Тема 9. Методи і форми організації навчання дітей дошкільного віку

Особливості розумової активності та педагогічні умови формування розумової активності дошкільників. Методи і прийоми формування розумової активності у дітей. Особливості методів навчання. Класифікація методів навчання. Форми організації навчання дітей дошкільного віку.

Основні поняття теми: розумова активність, метод навчання, наочні методи, спостереження, демонстрація, словесні методи навчання, розповідь, бесіда, практичні методи навчання, ігри, прості досліди, моделювання, пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод, репродуктивний метод, частково-пошуковий (евристичний) метод, проблемний метод, дослідницький метод, метод розв'язання винахідницьких завдань, дидактичні засоби, дидактична гра, екскурсія.

Семінар 2. Особливості розумового виховання й освіти дітей дошкільного віку.

Практичне заняття 3. Моделювання конспектів дидактичної гри, екскурсії, заняття у різних вікових групах ЗДО.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 1, 8, 10, 11, 12.

Тема 10. Заняття як основна форма організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти

Заняття як форма педагогічного впливу. Форми заняття. Види занять у закладі дошкільної освіти. Структура заняття для дітей дошкільного віку. Вимоги до проведення заняття у закладі дошкільної освіти.

Основні поняття теми: заняття, зміст заняття, освітні, розвивальні, виховні завдання, знання, уміння, навички, загальнодидактичні принципи навчання, результати освітньої діяльності, розвиток пізнавальних можливостей дитини.

Практичне заняття 4. Моделювання конспектів занять за розділами освітньої програми «Дитина» для дітей різного віку (вікова група за вибором студентів).

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 1, 3, 5, 6, 8.

Тема 11. Естетичний розвиток та виховання.

Завдання, засоби, методи естетичного виховання дітей дошкільного віку

Зміст і завдання естетичного виховання дітей дошкільного віку. Розвиток теорії естетичного виховання. Засоби та методи естетичного виховання. Шляхи та організація формування у дітей оцінного ставлення до прекрасного в довкіллі та мистецтві. Компоненти естетичної культури особистості. Значення естетичного виховання у формуванні особистості дитини.

Основні поняття теми: естетичне виховання, естетичний розвиток, естетична культура, прекрасне, потворне, досконале, гармонія, міра, цінність, естетична свідомість, естетичне сприймання, естетичні погляди, естетичний ідеал, естетичні потреби, естетичні почуття, естетичний смак, естетична діяльність, естетична освіта.

Практичне заняття 5. Моделювання конспектів занять з художньої діяльності у різних вікових групах ЗДО.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 5, 8.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

Моральне та трудове виховання дітей дошкільного віку

Тема 12. Моральний розвиток і моральне виховання дітей дошкільного віку

Сутність понять «моральне виховання», «моральний розвиток». Психолого-педагогічні передумови та особливості морального розвитку дитини. Розвиток теорії морального виховання дітей. Закономірності процесу морального виховання. Завдання, методи, зміст, засоби морального виховання дітей дошкільного віку. Виховання вольової поведінки. Виховання основ гуманізму. Виховання патріотизму.

Основні поняття теми: мораль, моральна свідомість, моральна культура, моральний розвиток, моральне виховання, моральні почуття, моральні якості, моральні норми, моральний реалізм, навички моральної поведінки, дисциплінованість, гуманізм, культура поведінки, етичні бесіди, вольова поведінка, дисциплінованість, культура поведінки, гуманність, патріотизм.

Семінар 3. Особливості морального виховання дошкільників.

Практичне заняття 6. Моделювання освітнього процесу з включенням в нього різних форм роботи, спрямованих на моральне виховання дошкільників (вікова група за вибором студентів).

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 5, 8.

Тема 13. Трудова діяльність дітей в закладі дошкільної освіти.

Види та форми організації праці дітей дошкільного віку

Теоретичні основи трудового виховання дітей дошкільного віку. Своєрідність праці дітей дошкільного віку. Завдання трудового виховання. Шляхи трудового виховання дітей дошкільного віку: ознайомлення з працею дорослих, організація праці дітей. Види дитячої праці. Зміст трудової діяльності дітей дошкільного віку. Форми дитячої праці. Трудові доручення, їхні особливості, значення, види, зміст і

методика керівництва. Чергування, його виховне значення, види організація і методика керівництва в різних вікових групах. Колективна праця, її виховане значення, зміст, види колективної праці (праця поруч, загальна, сумісна).

Основні поняття теми: праця, трудове навчання, трудове виховання, загально трудові вміння, спеціальні вміння, культура праці, самообслуговування, господарсько-побутова праця, праця в природі, ручна праця, доручення, чергування, колективна праця.

Семінар 4. Особливості трудового виховання дітей дошкільного віку.

Практичне заняття 7. Моделювання організації і проведення різних видів дитячої праці в умовах ЗДО.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 5, 8, 10, 11, 12.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5.

Роль гри та іграшки у житті дитини дошкільного віку

Тема 14. Гра – провідний вид діяльності дитини дошкільного віку. Теорія гри

Значення гри в житті дитини. Гра як засіб всебічного розвитку дитини. Своєрідність ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Роль вихователя у розвитку ігрової діяльності дітей. Походження гри в історії суспільства, її зв'язок з працею і мистецтвом. Наукові теорії та сучасні дослідження гри. Класифікації дитячих ігор.

Основні поняття теми: гра, ігрова діяльність, ігрові дії, творча основа, емоційна насиченість.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 3, 7, 10.

Тема 15. Види ігор для дітей дошкільного віку

Дидактичні ігри, їхня своєрідність та освітнє значення. Функції дидактичних ігор. Класифікація дидактичних ігор. Особливості організації та керівництва дидактичними іграми в різних вікових групах. Комп'ютерна гра як різновид дидактичної гри. Творчі ігри (сюжетно рольові, будівельні, театралізовані), їхній розвиток в дошкільному віці. Виховне значення творчої гри, її особливості: уявлювана ситуація, творчий характер, наявність ролей, довільність дій, специфічні мотиви, соціальні відносини. Особливості сюжетно-рольових ігор дітей різного віку. Театралізовані ігри, їхні особливості та освітнє значення. Будівельно-конструктивні творчі ігри, їхня своєрідність та освітнє значення. Створення умов для ігор з природними матеріалом.

Основні поняття теми: гра, ігрові дії, дидактична гра, дидактичні та ігрові завдання, комп'ютерна гра, комп'ютерне заняття, комп'ютерно-ігровий комплекс, творчі ігри, сюжетно-рольова гра, театралізована гра, будівельно-конструктивна гра, сюжет гри, зміст гри, ігрові дії, ігрові ролі, ігровий задум, спеціальні творчі здібності.

Семінар 5. Особливості використання творчих ігор в закладі дошкільної освіти.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 3, 7, 10.

Тема 16. Історія виникнення і розвитку української народної іграшки

Народна іграшка як засіб національного та морального виховання. Історія виникнення і розвитку української народної іграшки. Значення української народної іграшки у вихованні дітей. Функції народної іграшки. Види української народної іграшки. Іграшки з дерева, лози, глини, соломи, трави, сиру, тіста та ін. матеріалів. Лялька-мотанка.

Основні поняття теми: народна іграшка, національне виховання, моральне виховання, лялька-мотанка.

Основна література: 3, 5. *Додаткова література:* 3, 7, 10.

Тема 17. Використання іграшки в освітньому процесі ЗДО

Виховна і освітня цінність іграшки. Види іграшок. Вимоги до іграшок. Вимоги до підбору іграшок для дітей різних вікових груп. Виховні можливості різних видів іграшок. Примірний перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти, затверджений МОН України. Правила догляду за іграшками в ЗДО. Санітарно-гігієнічні вимоги до використання дитячих іграшок в ЗДО. Вплив іграшки на психічний розвиток дитини дошкільного віку.

Основні поняття теми: іграшка, освітній процес, Санітарно-гігієнічні вимоги, психічний розвиток.

Основна література: 3, 5. *Додаткова література:* 3, 7, 10.

Тема 18. Організація предметно-ігрового середовища в умовах закладу дошкільної освіти

Особливості організації предметно-ігрового середовища в умовах закладу дошкільної освіти. Компоненти предметно-ігрового середовища для дітей дошкільного віку. Вимоги до предметно-ігрового середовища закладу дошкільної освіти. Принципи предметно-ігрового середовища для дітей дошкільного віку. Осередки предметно-ігрового середовища. Особливості організації предметно-ігрового середовища в різних вікових групах дошкільного закладу. Вплив предметно-ігрового середовища на розвиток дітей дошкільного віку.

Основні поняття теми: іграшка, середовище, предметно-ігрове середовище, компоненти предметно-ігрового середовища, принципи предметно-ігрового середовища, осередки предметно-ігрового середовища.

Практичне заняття 8. Проектування предметно-ігрового середовища в різних вікових групах закладу дошкільної освіти.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 3, 5, 7, 8.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6.

Організація освітнього процесу в закладі дошкільної освіти.

Тема 19. Освітнє середовище як чинник розвитку особистості дитини дошкільного віку.

Сутність поняття «освітнє середовище закладу дошкільної освіти». Середовищний підхід у дошкільній освіті. Потенціал спеціально створеного освітнього середовища закладу дошкільної освіти. Аналіз основних компонентів структури освітнього середовища, що зумовлюють реалізацію його потенціалу. Освітнє середовище в закладі дошкільної освіти як засіб комплексного педагогічного впливу.

Шляхи забезпечення ефективного розвитку особистості в умовах закладу дошкільної освіти.

Основні поняття теми: освітнє середовище, середовище закладу дошкільної освіти, середовищний підхід, педагогічний потенціал, розвиток особистості.

Основна література: 2, 3, 5. *Додаткова література:* 3, 5, 7.

Тема 20. Різноманітність форм організації освітньої діяльності у закладі дошкільної освіти

Форми організації освітньої діяльності дітей дошкільного віку: заняття, ігри, повсякденне життя. Дидактичні засоби як необхідний компонент освітнього процесу в ЗДО. Форми організації навчання за провідною діяльністю: дидактична гра, екскурсія, заняття. Цінність екскурсії. Загальна структура екскурсії. Структурні компоненти заняття та їхні функції. Види занять за змістом, метою, формою організації, методикою проведення в ЗДО. Структура заняття. Вимоги до занять.

Основні поняття теми: освітній процес, навчальна діяльність, дидактичні засоби, категорії дошкільної дидактики, дидактична гра, екскурсія, заняття, структура екскурсії.

Семінар 6. Дидактичні принципи як основа навчання дітей дошкільного віку.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 5, 7, 8.

Тема 21. Характеристика методів і прийомів навчання дітей дошкільного віку

Особливості методів та прийомів навчання в ЗДО. Групи методів навчання дітей за джерелами знань: наочні, словесні, практичні. Класифікація методів навчання за типом пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий, дослідницький. Значення ігрових методів і прийомів в освітній діяльності дітей дошкільного віку.

Основні поняття теми: методи навчання, прийоми навчання, освітній процес, наочні методи, словесні методи, практичні методи.

Семінар 7. Методи і прийоми забезпечення ефективності освітнього процесу в закладі дошкільної освіти.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 5, 7, 8.

Тема 22. Особливості планування освітнього процесу

Структура та зміст освітньої роботи з дітьми дошкільного віку. Значення планування освітньо-виховного процесу в ЗДО. Індивідуально-диференційований підхід до освіти дітей. Зміст освітнього процесу в ЗДО. Вимоги до планування освітнього процесу в ЗДО. Основні принципи планування. Види та форми планів у закладі дошкільної освіти. Особливості планування освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами.

Основні поняття теми: освіта, навчання, освітня діяльність, освітня програма, планування, принципи планування, освітній процес, психологічний комфорт дитини.

Практичне заняття 9. Моделювання різних форм та видів планів у закладі дошкільної освіти.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 5, 7, 8.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 7.

Взаємодія сім'ї і закладу дошкільної освіти. Підготовка дитини до навчання у школі.

Тема 23. Взаємодія закладу дошкільної освіти й сім'ї щодо виховання дітей
Особливості співпраці ЗДО і сім'ї. Виховна функція сім'ї. Психолого-педагогічні засади родинного виховання. Конвенція прав дитини. Відповідальність сім'ї за виховання дітей. Актуальність педагогічної просвіти батьків.

Основні поняття теми: сім'я, дитиноцентричне виховне середовище, розвиток дитини, співробітництво, партнерство, взаємодія.

Семинар 8. Вплив сім'ї на формування особистості дитини дошкільного віку.

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5. *Додаткова література:* 2, 5, 8.

Тема 24. Форми і методи співпраці закладу дошкільної освіти й сім'ї
Характеристика форм роботи ЗДО із батьками. Методи вивчення сім'ї. Правила педагогічного спілкування з батьками. Сучасні підходи до проблеми співробітництва дошкільного закладу і сім'ї. Шляхи оптимізації співробітництва з батьками.

Основні поняття теми: сім'я, методи вивчення сім'ї, педагогічне спілкування, партнерство.

Практичне заняття 10. Моделювання батьківських зборів, консультацій для батьків у закладі дошкільної освіти (тема і вікова група за вибором студента).

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5. *Додаткова література:* 2, 5, 8.

Тема 25. Роль сім'ї у соціалізації дитини з особливими освітніми потребами
Сутність поняття «соціалізація дитини з особливими освітніми потребами». Основні принципи соціалізації дитини з особливими освітніми потребами. Правила педагогічного спілкування з батьками дитини з особливими освітніми потребами. Принципи роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами. Форми роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами.

Основні поняття теми: соціалізація дитини з особливими освітніми потребами, принципи соціалізації дитини з особливими освітніми потребами, педагогічне спілкування.

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5. *Додаткова література:* 2, 5, 8, 9.

Тема 26. Готовність дитини дошкільного віку до навчання у школі
Проблема готовності дитини до школи у вітчизняній педагогіці та психології. Характеристика змісту та основних компонентів готовності дитини до шкільного навчання. Шляхи формування компонентів психологічної готовності дітей до шкільного навчання. Соціально-психологічна адаптація дитини до школи.

Основні поняття теми: вік, календарний вік, психологічний вік, психічний розвиток, кількісні зміни, якісні зміни, психічні суперечності, соціальна ситуація розвитку, провідна діяльність, новоутворення, вікові особливості, індивідуальні особливості, сенситивні періоди, акселерація, вікова криза.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 4, 5, 6.

Тема 27. Наступність дошкільної та початкової освіти на засадах Концепції Нової української школи

Тенденції розвитку дошкільної та початкової освіти в умовах реформування загальної середньої освіти на засадах Концепції Нової української школи. Формування ключових компетентностей дітей дошкільного віку. Узгодженість змістового і технологічного аспектів здійснення освітнього процесу в закладі дошкільної освіти і початковій школі. Зв'язок змісту дошкільної і початкової освіти як одна з ключових позицій у забезпеченні наступності й перспективності. Шляхи забезпечення наступності між дошкільною і початковою освітою. Характеристика форм методичної роботи щодо забезпечення наступності між дошкільною і початковою освітою. Інформаційно-просвітницький аспект співробітництва закладу дошкільної освіти і початкової школи. Практичний аспект співробітництва закладу дошкільної освіти і початкової школи.

Основні поняття теми: дошкільна освіта, початкова освіта, ключові компетентності, освітній процес, діяльнісний підхід, програма розвитку, освітня робота, наступність, перспективність, співробітництво.

Основна література: 1, 2, 3, 5. *Додаткова література:* 4, 5, 6.

Тема 28. Особливості педагогіки партнерства в інклюзивному освітньому середовищі ЗДО

Сутність поняття «педагогіка партнерства». Особливості культури в інклюзивному освітньому середовищі ЗДО. Застосування інклюзивних підходів в освітньому процесі ЗДО. Структура індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами.

Основні поняття теми: партнерство, командна взаємодія, асистент вчителя, асистент дитини, адаптація освітньої програми, інклюзивні підходи.

Семінар 9. Особливості впровадження технологій педагогіки партнерства в освітній процес ЗДО.

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5. *Додаткова література:* 2, 5, 8, 9.

Тема 29. Види психолого-педагогічних послуг для дітей з особливими освітніми потребами в ЗДО

Сутність понять «психолого-педагогічний супровід», «психолого-педагогічні послуги». Види психолого-педагогічних послуг та їхня мета. Психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові послуги для дітей з особливими освітніми потребами.

Основні поняття теми: психолого-педагогічний супровід, психолого-педагогічні послуги, корекційно-розвиткові послуги.

Практичне заняття 11. Моделювання фрагменту заняття з використанням психолого-педагогічних послуг відповідно до особливих освітніх потреб дитини.

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5. *Додаткова література:* 2, 5, 8, 9.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів II курсу

Таблиця 4

Рівні навчальних досягнень	Бал	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
Початковий	1	Студент може розрізнити об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи.
	2	Студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність елементарно викласти думку.
	3	Студент відтворює менше половини навчального матеріалу; з допомогою викладача виконує елементарні завдання.
Середній	4	Студент знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту навчального посібника або пояснення викладача, повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Студент розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями сформулювати визначення понять.
	6	Студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. З допомогою викладача здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки.
Достатній	7	Студент правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, частково контролює власні дії.
	8	Знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, вміє аналізувати, застосовувати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації.
Високий	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях. Самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, уміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми. Визначає програму особистої пізнавальної діяльності.
	12	Студент має систематичні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляти власне ставлення до неї. Розвиває свої обдарування і нахили.

6.2. Система оцінювання навчальних досягнень студентів III курсу

Таблиця 5

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 5		Модуль 6		Модуль 7	
		3 курс					
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	4	4	7	7
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	1	1	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	1	10	2	20	2	20
Виконання завдання для самостійної роботи	5	5	25	3	15	4	20
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом	-	-	77	-	88	-	184
Максимальна кількість балів	349						
Розрахунок коефіцієнта	5,82						

6.3. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Зміст самостійної роботи студентів має таку структуру:

1. Опрацювати зміст тем за літературою.

2. Відповісти на питання до семінарського заняття.
3. Виконати завдання (оцінюється в 5 балів).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Тема 1. Дошкільна педагогіка як наука. Предмет дошкільної педагогіки

1. Схематично зобразити зв'язок дошкільної педагогіки з іншими науками.
2. Обґрунтувати історичну необхідність виникнення дошкільної педагогіки як науки.

Тема 2. Зародження і розвиток дошкільного виховання в Україні й за кордоном

1. Здійснити порівняльний аналіз типів ЗДО в різних країнах за поданою таблицею:

Країна	Тип ЗДО	Вік дітей	Особливості освітнього процесу

Тема 3. Дошкільні заклади в системі освіти. Мета і завдання виховання дітей дошкільного віку

1. Підготувати презентацію однієї з освітніх програм ЗДО.

Тема 4. Інклюзивна освіта: сутність, завдання, принципи

1. Навести приклади ситуації виключення, сегрегації, інтеграції та інклюзії у ЗДО дітей з особливими освітніми потребами.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ І ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема 5. Особливості психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами

1. Охарактеризувати категорії дітей з особливими освітніми потребами за різними класифікаційними ознаками.

Тема 6. Фізичний розвиток і фізичне виховання дітей дошкільного віку

1. Розкрити значення гігієнічних чинників у фізичному вихованні дітей.
2. Запропонувати способи контролю дітей в ЗДО щодо правильної постави.

Тема 7. Режим дня в закладі дошкільної освіти. Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей дошкільного віку

1. Розкрити послідовність виховання культурно-гігієнічних навичок у різних вікових групах.
2. За допомогою яких аргументів можна пояснити дітям значення культури зовнішнього вигляду людини? Обґрунтуйте відповідь.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

РОЗУМОВЕ ВИХОВАННЯ І ОСВІТА ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ. ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ

Тема 8. Розумовий розвиток і розумове виховання дітей дошкільного віку

1. Охарактеризувати поняття «розумова активність дітей дошкільного віку» в дослідженнях вітчизняних педагогів і психологів.

Тема 9. Методи і форми організації навчання дітей дошкільного віку

1. Здійснити порівняльний аналіз підходів до освітнього процесу в освітніх програмах ЗДО:

Назва програми	Основні розділи освітньої роботи	Організація освітньої діяльності дітей (способи, форми)
«Дитина»		
«Впевнений старт»		
«Українське дошкілля»		
«Я у Світі»		

Тема 10. Заняття як основна форма організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти

1. Скласти конспект заняття для дітей дошкільного віку в ЗДО (тема заняття і вікова група за вибором студента).

Тема 11. Естетичний розвиток та виховання. Завдання, засоби, методи естетичного виховання дітей дошкільного віку

1. Підготувати поради батькам щодо естетичного виховання в сім'ї.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

Моральне та трудове виховання дітей дошкільного віку

Тема 12. Моральний розвиток і моральне виховання дітей дошкільного віку

1. Як запобігти проявам девіантної поведінки дітей дошкільного віку?
Обґрунтуйте відповідь.
2. Охарактеризувати складові формування у дітей дошкільного віку поняття «Батьківщина».

Тема 13. Трудова діяльність дітей в закладі дошкільної освіти.

Види та форми організації праці дітей дошкільного віку

1. Обґрунтувати значення загальних доручень для дітей різних вікових груп.
2. Навести приклад доручення (вікова група за вибором студента), визначити кількість учасників, розподілити зміст роботи між ними.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5.

Роль гри та іграшки у житті дитини дошкільного віку

Тема 14. Гра – провідний вид діяльності дитини дошкільного віку. Теорія гри

1. Охарактеризувати можливості ігрової діяльності як розвивального і виховного чинника.
2. Розробити конспект-заняття сюжетно-рольової гри (тема та вікова група за вибором студента).

Тема 15. Види ігор для дітей дошкільного віку

1. Охарактеризувати особливості творчих ігор.

Тема 16. Історія виникнення і розвитку української народної іграшки

1. Охарактеризувати види українських народних іграшок.

Тема 17. Використання іграшки в освітньому процесі ЗДО

1. Розробити рекомендації для батьків на тему «Як правильно вибрати іграшку для дитини дошкільного віку».

Тема 18. Організація предметно-ігрового середовища в умовах закладу дошкільної освіти

1. Охарактеризувати предметно-ігрове середовище в різних вікових групах ЗДО.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6.

Організація освітнього процесу в закладі дошкільної освіти.

Тема 19. Освітнє середовище як чинник розвитку особистості дитини дошкільного віку.

1. Підготувати тези щодо впливу освітнього середовища на раннє дитинство (М. Монтесорі, Р.Штайнер, М. Іорданський).

Тема 20. Різноманітність форм організації освітньої діяльності у закладі дошкільної освіти

1. Охарактеризувати поняття: «дошкільна дидактика», «дидактична система», «категорії дошкільної дидактики».

Тема 21. Характеристика методів і прийомів навчання дітей дошкільного віку

1. Охарактеризувати методи і прийоми навчання дітей дошкільного віку.

Тема 22. Особливості планування освітнього процесу

1. Охарактеризувати вимоги до планування освітнього процесу в ЗДО.
2. Скласти календарний план на один день для будь-якої вікової групи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 7.

Взаємодія сім'ї і закладу дошкільної освіти.

Підготовка дитини до навчання у школі

Тема 23. Взаємодія закладу дошкільної освіти й сім'ї щодо виховання дітей

1. Схематично зобразити форми роботи ЗДО і сім'ї.

Тема 24. Форми і методи співпраці закладу дошкільної освіти й сім'ї

1. Охарактеризувати нетрадиційні форми роботи вихователя з батьками.
2. Скласти перелік правил проведення батьківських зборів в ЗДО.

Тема 25. Роль сім'ї у соціалізації дитини з особливими освітніми потребами

1. Охарактеризувати етапи соціалізації дитини в ранньому і дошкільному віці.

Тема 26. Готовність дитини дошкільного віку до навчання у школі

1. Скласти для батьків рекомендації запобігання негативних проявів адаптації дитини до школи.

Тема 27. Наступність дошкільної та початкової освіти на засадах Концепції Нової української школи

1. Вказати 10 найважливіших навичок, які на вашу думку, потрібно сформулювати у дитини дошкільного віку для успішного навчання в НУШ.

Тема 28. Особливості педагогіки партнерства в інклюзивному освітньому середовищі ЗДО

1. Здійснити порівняльний аналіз традиційного та інклюзивного навчання.

Тема 29. Види психолого-педагогічних послуг для дітей з особливими освітніми потребами в ЗДО

1. Навести приклади комплексу вправ для зняття втоми дітей дошкільного віку під час заняття в ЗДО.

Таблиця 6

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
1	Гра – провідний вид діяльності дитини дошкільного віку. Теорія гри	1	3
2	Види ігор для дітей дошкільного віку	1	3
3	Історія виникнення і розвитку української народної іграшки	1	3
4	Використання іграшки в освітньому процесі ЗДО	1	3
5	Організація предметно-ігрового середовища в умовах закладу дошкільної освіти	1	4
6	Освітнє середовище як чинник розвитку особистості дитини дошкільного віку	2	4
7	Різноманітність форм організації освітньої діяльності у закладі дошкільної освіти	1	4
8	Характеристика методів і прийомів навчання дітей дошкільного віку	1	4
9	Особливості планування освітнього процесу	2	4
10	Взаємодія закладу дошкільної освіти й сім'ї щодо виховання дітей	1	4
11	Форми і методи співпраці закладу дошкільної освіти й сім'ї	2	4
12	Роль сім'ї у соціалізації дитини з особливими освітніми потребами	1	4
13	Готовність дитини дошкільного віку до навчання у школі	1	4
14	Наступність дошкільної та початкової освіти на засадах Концепції Нової української школи	1	4
15	Особливості педагогіки партнерства в інклюзивному освітньому середовищі ЗДО	1	4
16	Види психолого-педагогічних послуг для дітей з особливими освітніми потребами в ЗДО	1	4
	Разом	19	60

Критерії оцінювання самостійної роботи

Якісними критеріями оцінювання виконання самостійної роботи студентами є:

1. Повнота виконання завдання: елементарна, фрагментарна, повна, неповна.
2. Рівень самостійності студента: під керівництвом викладача, консультація викладача, самостійно.
3. Рівень сформованості навчально-інформаційних умінь (роботи з підручником, складання плану, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо).
4. Рівень сформованості навчально-інтелектуальних умінь (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, вміння виконувати творчі завдання тощо).
5. Рівень сформованості фахових методичних вмінь: низький (володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу); середній (володіння умінням вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань); достатній (уміння застосовувати набуті знання у стандартних практичних

ситуаціях); високий (володіння умінням творчо-пошукової діяльності).

Рівень навчальних досягнень студентів	Оцінка	Критерії оцінювання самостійної роботи
Високий рівень	5	Завдання відзначається повнотою виконання без допомоги викладача. Студент самостійно вибирає інформаційні джерела; користується широким арсеналом засобів доказу своєї думки, вирішує складні проблемні завдання методичного характеру; аналізує та прогнозує педагогічні явища; уміє ставити та розв'язувати проблеми; володіє уміннями творчо-пошукової діяльності
Достатній рівень	4	Завдання відзначається неповнотою виконання без допомоги викладача. Студент критично ставиться до отриманої інформації; наводить аргументи; зіставляє, узагальнює, систематизує інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних педагогічних ситуаціях
Середній рівень	3	Завдання відзначається неповнотою виконання за консультацією викладача. Студент застосовує запропонований вчителем спосіб отримання інформації з декількох джерел; має фрагментарні навички в роботі з підручником, науковими джерелами; має стійкі навички роботи з конспектом; аналізує навчальний матеріал, порівнює і робить висновки, самостійно володіє більшою частиною навчального матеріалу; вибирає відомі способи дій для виконання фахових методичних завдань
Початковий рівень	2	Завдання відзначається фрагментарністю виконання за консультацією викладача або під його керівництвом. Студент усвідомлює недостатній обсяг інформації; застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з одного джерела; має фрагментарні уявлення про роботу з науковим джерелом; демонструє розуміння отриманої інформації, розуміння висновків з певного питання; володіє умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу. У студента відсутні сформовані уміння та навички
Низький	1	Завдання відзначається фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. У студента не сформовані необхідні практичні уміння роботи. Більшість передбачених освітньою програмою навчальних завдань не виконано

6.4. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться в тестовій формі і містить 25 різних за формою тестів. За кожну правильну відповідь на 1 тестове завдання виставляється 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів.

6.5. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання для III курсу

Форма проведення: тестування. Максимальна кількість балів: 40 балів.

Критерії оцінювання:

Тестові завдання: питання 1 – 15 (тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді) – 15 балів; 16 – 20 (тестові завдання з вибором декількох правильних відповідей) – 5 балів; 21 – (тест на встановлення відповідності) – 5 балів; 22 (тест на встановлення відповідності) – 5 балів; 23-24 (тестові завдання на завершення речення) оцінюються в 10 балів.

6.6. Перелік тем для семестрового контролю

1. Дошкільна педагогіка як наука. Предмет дошкільної педагогіки.
2. Інклюзивна освіта: сутність, завдання. Принципи.
3. Фізичний розвиток і фізичне виховання дітей дошкільного віку.
4. Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей дошкільного віку.
5. Розумовий розвиток і розумове виховання дітей дошкільного віку.
6. Методи і форми організації навчання дітей дошкільного віку.
7. Завдання, засоби, методи естетичного виховання дітей дошкільного віку.
8. Трудова діяльність дітей в закладі дошкільної освіти.
9. Види та форми організації праці дітей дошкільного віку.
10. Моральний розвиток і моральне виховання дітей дошкільного віку.
11. Гра – провідний вид діяльності дошкільника, особливості ігрової діяльності як одного з видів діяльності.
12. Класифікація ігор дітей дошкільного віку.
13. Своєрідність дидактичних ігор, їхнє освітнє значення.
14. Своєрідність та освітнє значення творчих сюжетно-рольових ігор.
15. Своєрідність та освітнє значення будівельно-конструктивних творчих ігор.
16. Своєрідність театралізованих ігор, їхнє освітнє значення.
17. Іграшка як предмет матеріальної культури суспільства та засіб виховання дітей.
18. Історія виникнення і створення іграшок, їхні види.
19. Роль вихователя у розвитку ігрової діяльності дітей.

20. Особливості організації предметно-ігрового середовища в різних вікових групах дошкільного закладу.
21. Середовищний підхід у дошкільній освіті.
22. Дидактичні засоби як необхідний компонент освітнього процесу в ЗДО.
23. Особливості методів та прийомів навчання в ЗДО.
24. Необхідність і значення планування освітньої роботи у закладі дошкільної освіти.
25. Форми і зміст взаємодії ЗДО й сім'ї.
26. Колективні та індивідуальні форми роботи з батьками.
27. Необхідність наступності в роботі ЗДО і школи.
28. Характеристика компонентів готовності дитини до навчання у школі.
29. Роль сім'ї у соціалізації дитини з особливими освітніми потребами.
30. Принципи роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами.
31. Особливості педагогіки партнерства в інклюзивному освітньому середовищі ЗДО.
32. Особливості культури в інклюзивному освітньому середовищі ЗДО.
33. Застосування інклюзивних підходів в освітньому процесі ЗДО.
34. Види психолого-педагогічних послуг для дітей з особливими освітніми потребами в ЗДО.

6.7. Шкала відповідності оцінок

Переведення 12-бальної шкали оцінювання в 100-бальну шкалу
та рейтингову оцінку:

Таблиця 7

Оцінка за 12-бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	
12	A	98-100	зараховано
11	A	94-97	
10	A	93-90	
9	B	89-86	
8	B	85-82	
7	C	81-75	
6	D	74-69	
5	E	68-65	
4	E	64-60	
3	FX	59-35	не зараховано
2	F	34-20	
1	F	19-1	

Таблиця 8

Рейтингова оцінка	Кількість балів
A	90-100
B	82-89
C	75-81
D	69-74
E	60-68
FX	35-59
F	1-34

7. Навчально-методична карта дисципліни «Педагогіка» для II курсу
Разом: 120 год., лекції – 34 год., семінарські заняття – 8 год., практичні заняття – 14 год.,
самостійна робота – 56 год., модульний контроль – 8 год.

Модулі	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I				ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II			ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III				ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV	
Назва модуля	ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ				ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ І ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ			РОЗУМОВЕ ВИХОВАННЯ І ОСВІТА ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ. ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ				МОРАЛЬНЕ ТА ТРУДОВЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекцій	Дошкільна педагогіка як наука. Предмет дошкільної педагогіки	Зародження і розвиток дошкільного виховання в Україні і за кордоном	Дошкільні заклади в системі освіти. Мета і завдання виховання дітей дошкільного віку	Інклюзивна освіта: сутність, завдання, принципи	Особливості психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами	Фізичний розвиток і фізичне виховання дітей дошкільного віку	Режим дня в закладі дошкільної освіти. Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей дошкільного віку	Розумовий розвиток і розумове виховання дітей дошкільного віку	Методи і форми організації навчання дітей дошкільного віку	Заняття як основна форма організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти	Естетичний розвиток та виховання. Завдання, засоби, методи естетичного виховання дітей дошкільного віку	Моральний розвиток і моральне виховання дітей дошкільного віку	Трудова діяльність дітей в закладі дошкільної освіти. Види та форми організації праці дітей дошкільного віку
Теми семінарських занять		Розвиток суспільного виховання в Україні й світі							Особливості розумового виховання й освіти дітей дошкільного віку			Особливості морального виховання дошкільників	Особливості трудового виховання дітей дошкільного віку.
Теми практичних занять			Ознайомлення з освітніми програмами для дітей дошкільного віку та порівняльний аналіз основних освітніх програм			Моделювання концептів проведення режимних процесів у I-у та II-гу пол. дня в різних вікових групах ЗДО			Моделювання концептів дидактичної гри, екскурсії, заняття у різних вікових групах ЗДО	Моделювання концептів занять за розділами освітньої програми «Дитина» для дітей різного віку (вікова група за вибором студентів)	Моделювання концептів занять з художньої діяльності у різних вікових групах ЗДО	Моделювання освітнього процесу з включенням в нього різних форм роботи, спрямованих на моральне виховання дошкільників (вікова група за вибором студентів)	Моделювання організації і проведення різних видів дитячої праці в умовах ЗДО
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1				Модульна контрольна робота 2			Модульна контрольна робота 3				Модульна контрольна робота 4	
Підс. контр.													

8. Навчально-методична карта дисципліни «Педагогіка» для III курсу

Разом: 105 год., лекції – 32 год., семінарські заняття – 10 год., практичні заняття – 8 год., підгот. і склад. підс. контролю – 30 год.,
самостійна робота – 19 год., підсумковий контроль – 6 год.

Модулі	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V					ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI				ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII						
	РОЛЬ ГРИ ТА ІГРАШКИ У ЖИТТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ					ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.				ВЗАЄМОДІЯ СІМ'Ї І ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ. ПІДГОТОВКА ДИТИНИ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ						
Лекції	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Теми лекцій	Гра – провідний вид діяльності дитини дошкільного віку. Теорія гри	Види ігор для дітей дошкільного віку	Історія виникнення і розвитку української народної іграшки	Використання іграшки в освітньому процесі ЗДО	Організація предметно-ігрового середовища в умовах закладу дошкільної освіти	Освітнє середовище як чинник розвитку особистості дитини дошкільного віку	Різноманітність форм організації освітньої діяльності у закладі дошкільної освіти	Характеристика методів і прийомів навчання дітей дошкільного віку	Особливості планування освітнього процесу	Взаємодія закладу дошкільної освіти й сім'ї щодо виховання дітей	Форми і методи співпраці закладу дошкільної освіти й сім'ї	Роль сім'ї у соціалізації дитини особливими освітніми потребами	Готовність дитини дошкільного віку до навчання у школі	Наступність дошкільної та початкової освіти на засадах Концепції Нової української школи	Особливості педагогіки партнерств в інклюзивному освітньому середовищі ЗДО	Види психолого-педагогічних послуг для дітей з особливими освітніми потребами в ЗДО
Теми семінарських занять		Особливості використання творчих ігор в закладі дошкільної освіти					Дидактичні принципи як основа навчання дітей дошкільного віку	Методи і прийоми забезпечення ефективності освітнього процесу в закладі дошкільної освіти		Вплив сім'ї на формування особистості дитини дошкільного віку					Особливості впровадження технологій педагогіки партнерства в освітній процес ЗДО	
Теми практичних занять					Проектування предметно-ігрового середовища в різних вікових групах закладу дошкільної освіти		Моделювання різних форм організації освітньої діяльності дітей дошкільного віку		Моделювання різних форм та видів планів у закладі дошкільної освіти		Моделювання батьківських зборів, консультацій для батьків у закладі дошкільної освіти (тема і вікова група)					Моделювання фрагменту заняття з використанням психолого-педагогічних послуг відповідно до особливих освітніх потреб дитини
Самостійна робота	Табл. 6 (3 бали)	Табл. 6 (3 бали)	Табл. 6 (3 бали)	Табл. 6 (3 бали)	Табл. 6 (4 бали)	Табл. 6 (4 бали)	Табл. 6 (4 бали)	Табл. 4 (4 бали)	Табл. 6 (4 бали)	Табл. 6 (4 бали)	Табл. 6 (4 бали)	Табл. 6 (4 бали)	Табл. 6 (4 бали)	Табл. 6 (4 бали)	Табл. 6 (4 бали)	Табл. 6 (4 бали)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)					Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				Модульна контрольна робота 3 (25 балів)						

9. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти / наук. кер. А.М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук.; авт. кол.: Богуш А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л., та ін. – К., 2012. – 26 с.
2. Дитина. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років / наук.кер. проекту: О.В. Огнев'юк; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білоskalенко [та ін.]; наук. ред.: Г.В. Беленька, М.А. Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 304 с.
3. Лисенко Н.В., Кирста Н.Р. Педагогіка українського дошкілля. [Текст]: навчальний посібник / Н.В. Лисенко, Кирста Н.Р. - Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. - 360с.
4. Основи інклюзивної освіти: навч.-метод. посіб. / За заг. ред. док. пед. наук проф. Колупаєвої А.А. – Київ, 2011. – 235 с.
5. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка [Текст]: навчальний посібник / Т.І. Поніманська; М-во освіти і науки України. - Київ: Академвидав, 2016. - 456 с.

Додаткова література:

1. Венгловська О.А., Ткач М. С. Особливості формування базових якостей дітей у теоретико-практичній спадщині Бориса Грінченка та Софії Русової / О.А. Венгловська, М. С. Ткач. – Молодий вчений (3 (55)), 2018. – с. 72-75.
2. Взаємодія ДНЗ та сім'ї / уклад. О. А. Рудік, І. В. Молодушкіна – Х. : Вид. група «Основа», 2013. – 222 с.
3. Виховання і розвиток дітей. Педагогічна система Марії Монтессорі [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ped-kopilka.com.ua/pedagogika/vospitanie-i-razvitie-detei-pedagogicheskaja-sistema-mari-montesori.html>
4. Закон «Про освіту» (від 05.09.2017). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Закон України «Про дошкільну освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>

6. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
7. Крутій К. Л. Проектування освітнього простору дошкільного навчального закладу як умова розвитку здібностей дитини / К. Л. Крутій. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrdeti.com/nauka.php?ar=1>
8. Методичні рекомендації до Програми виховання і навчання дітей від двох до семи років «Дитина» / наук. кер. проекту В.О.Огнев'юк, К.І.Волинець; наук. кер. програмою: О.В.Проскура, Л.П.Кочина, В.У.Кузьменко, Н.В.Кудикіна; авт. кол.: Г.В.Беленька, Е.В.Белкіна, О.Л.Богініч, Н.І.Богданець-Білоskalенко та ін. / Мін. осв. і наук., мол. та спорту України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ. ун-т ім.Б.Грінченка. – 3-є вид., доопр. та доп. – К.: Київ. ун-т ім.Б.Грінченка, 2012. – 400 с.
9. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами: навч.-метод. посіб. / О.Б. Нагорна. – Рівне, 2016. – 141 с.
10. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку / 2-ге вид., зі зм. та доп. / авт.-упор. А. П. Бурова. – Тернопіль: Мандрівець, 2013. – 296 с.
11. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. – К. : Українська академія дитинства, 2017. – 80 с.
12. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.І.Білан, Л.М.Возна, О.Л.Максименко та ін. – Тернопіль: Мандрівець, 2013. – 264 с.
13. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2 ч. Від народження до трьох років. / О.П. Аксьонова, А.М. Аніщук, Л.В. Артемова [та ін.]; наук. кер. О.Л. Кононко. – Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014. – 204 с.
14. Холковська І.Л. Методика виховної роботи з обдарованими дітьми / І.Л. Холковська. – Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2018. – 172 с.